

Το αγροτικό τοπίο του «Ελαιώνα της Άμφισσας» Το τοπίο στη λογοτεχνία

Jacques Lacarrière, *Το Ελληνικό Καλοκαίρι*, (μετάφραση: Ιωάννα Δ. Χατζηνικολή), Εκδόσεις Χατζηνικολή, Αθήνα 1980.

«... Δεκάδες οικογένειες έχουν ελιές μέσα σ' αυτή την κοιλάδα και τις γνωρίζουν χωρίς να τις περιφράζουν ή να τις σημαδεύουν, εδώ δεν υπάρχουν παρά δέντρα και μονοπάτια. Όλο το πρωινό περπατήσαμε κάτω από αυτόν τον φωτεινό θόλο, σταματώντας εδώ κι εκεί για να φλυαρήσουμε. Παντού, ως το άπειρο, ελιές συμπαγείς, πελώριες, ξεγοφιασμένες ή σκαμμένες από βαθιές κουφάλες, εξογκωμένες, στρεβλωμένες, ραγισμένες, ξεκοιλιασμένες, που θυμίζουν με συναρπαστικό τρόπο σαρκαστικά πρόσωπα πετρωμένα από τα στοιχεία του δάσους που 'χουν παγιδευτεί μέσα σ' αυτά τα δέντρα, σαν ήρωες μεταμορφωμένοι σε φυτά που κοκάλωσαν πριν τελειωθεί η μεταμόρφωσή τους. Πιάνω, χαϊδεύω, περνώ με το χέρι αυτούς τους κορμούς που σου δίνουν τη διάθεση να τους πιάσεις, ν' αρπάξεις αυτό το ρυτιδωμένο και σκασμένο από το χρόνο δέρμα, αυτόν το φλοιό που είναι σαν το πετσί των μεγάλων ερπετών. Καταλαβαίνεις, κοιτάζοντάς τους, την αγάπη και τη σπουδαιότητα που είχαν πάντα για τους Έλληνες αυτά τα δέντρα. Σ' ένα χορικό του *Οιδίππου επί Κολωνώ*, ο Σοφοκλής έχει συνθέσει έναν ύμνο προς την ελιά –τραγούδι ενός ανθρώπου που θα έπρεπε να είχε κι αυτός περάσει το χέρι του πάνω απ' αυτούς τους τραχιούς κορμούς, τους πιο γέρικους στα μάτια του από την ίδια την ιστορία της Ελλάδας: *ευλογημένο δέντρο, λέει, αγνοημένο απ' την Ασία, αθάνατο κι αήττητο δέντρο, τροφή της ζωής μας. ελιά με το σμαραγδί χρώμα που προστατεύει η Αθηνά, η θεά με τα σμαραγδά μάτια!*

[...]

Θυμάμαι μία φράση της Αντιγόνης, στο *Ημερολόγιο της Ισμήνης*, όπου χαϊδεύοντας τον κορμό μιας πολύ γέρικης ελιάς, στα προάστια των Θηβών, έλεγε: *Ποιος νόμος θα μπορούσε να υποχρεώσει μια ελιά να χάσει τις ρυτίδες της; Τις ρυτίδες της: την αιωνία της νεότητα. Δεν πρέπει να υποκύπτουμε στους ζωντανούς.* Αποκοιμιέμαι, μέσα στη ζέστα του μεσημεριού, μέσα στο θόρυβο των εντόμων, φυλακισμένος της ζάλης των δέντρων.»